

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1
Tel.: 286 840 129

E-mail: milan.tucek@soc.cas.cz

Hodnocení ochrany životního prostředí - květen 2016

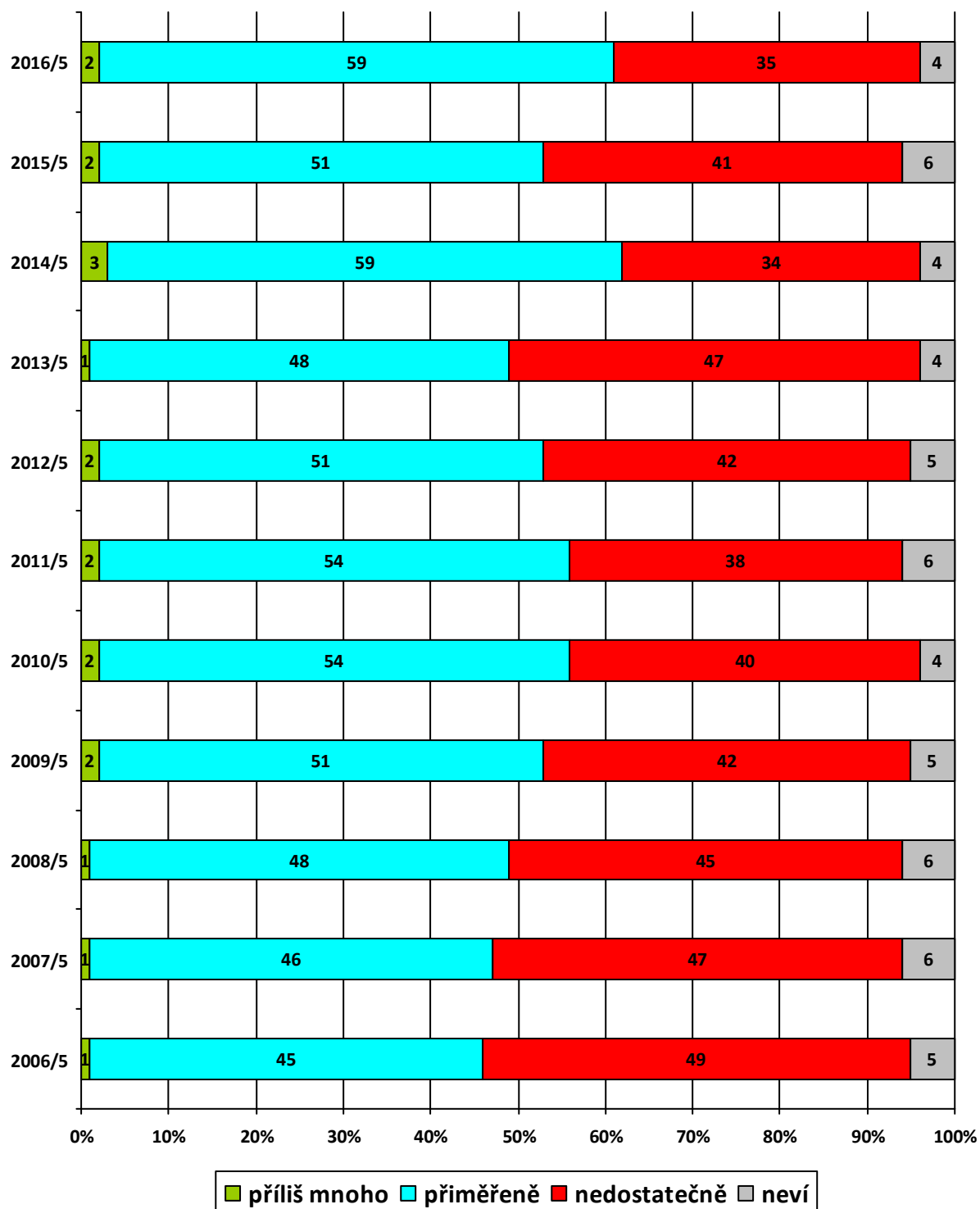
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v16-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>2. – 16. května 2016</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1015</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>235</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování PAPI a CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OE.34, OE.1, OE.4</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>13. června 2016</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Milan Tuček</i>

V květnovém šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., věnovalo tématu ochrany životního prostředí v České republice.

Pokud jde o obecné hodnocení toho, jak se podle veřejnosti stará Česká republika o ochranu životního prostředí, téměř třípětinová většina dotázaných (59 %) vyjádřila názor, že starost České republiky o životní prostředí je přiměřená. Za nedostatečnou označila ochranu životního prostředí v ČR více než třetina (35 %) respondentů a pouhá 2 % oslovených se domnívala, že se stát stará o ochranu životního prostředí příliš mnoho.

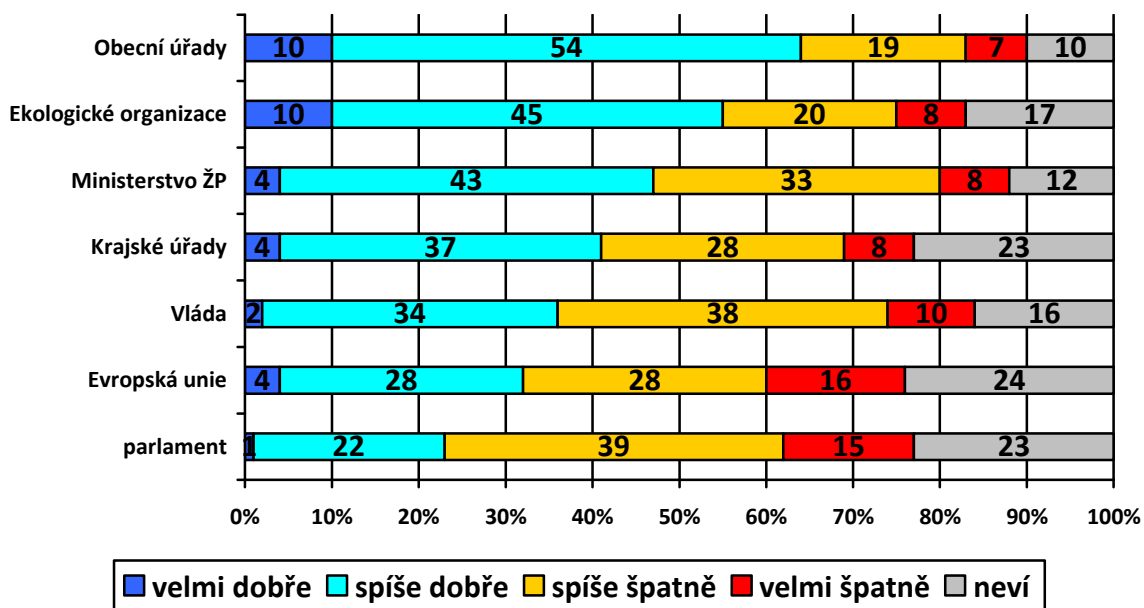
Ve srovnání s loňským rokem o 8 procentních bodů vzrostl podíl občanů, kteří ochranu životního prostředí považují za přiměřenou, a podíl těch, kteří ji naopak hodnotí jako nedostatečnou, poklesl o 6 procentních bodů. Rozložení odpovědí se vrátilo v podstatě na procentní hodnoty z roku 2014, kdy bylo hodnocení zatím nejpříznivější (viz graf 1).

Graf 1: Jak se stará Česká republika o životní prostředí?¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 16. 5. 2016, 1015 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Ochranu životního prostředí v ČR jako nedostatečnou častěji hodnotí lidé považující životní úroveň své domácnosti za špatnou.

¹ Znění otázky: „Stará se podle Vašeho názoru Česká republika o ochranu životního prostředí příliš mnoho, přiměřeně, nedostatečně?“

Graf 2: Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí²

Poznámka: Hodnoty v grafu jsou seřazeny sestupně podle součtu podílu odpovědí „velmi dobře“ + „spíše dobře“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 16. 5. 2016, 1015 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 2 ukazuje přehled hodnocení činnosti vybraných úřadů a institucí v oblasti ochrany životního prostředí. Nejlépe je hodnocena aktivita obecních úřadů (64 % kladných odpovědí) a ekologických organizací (55 % kladných odpovědí). Méně pozitivně, avšak stále s převahou kladného hodnocení, nahlízejí čeští občané na činnost ministerstva životního prostředí (47 %) a krajských úřadů (41 %). Negativní názor převážil v případě hodnocení činnosti vlády (36 % pozitivních, 48 % negativních odpovědí) a nejméně příznivě je hodnoceno působení parlamentu (23 % pozitivních, 54 % negativních odpovědí). U nově zařazené Evropská unie převažuje negativní hodnocení (44 %) nad hodnocením pozitivním (32 %). V našem pomyslném žebříčku je tak na předposledním místě.

Za povšimnutí stojí, jak mnoho dotázaných neumí zhodnotit činnost uvedených institucí. V případě parlamentu, krajských úřadů a Evropské unie je to více než pětina souboru, ale i na úrovni obecních úřadů je to desetina souboru. Přitom při celkovém hodnocení České republiky procento odpovědí „nevím“ bylo výrazně nižší (4 %). Je pravda, že souvislost obou otázek není zcela jednoznačná – korelační koeficient prokazuje, že nejvíce souvisí hodnocení České republiky s hodnocením vlády (korelace 0,47, statisticky významná), nejméně pak s hodnocením ekologických organizací (korelace 0,15, na hranici statistické významnosti).

Pokud sečteme počty negativních hodnocení za celou baterii otázek, zjistíme, že čtvrtina dotázaných nehodnotila ani jednu z uvedených institucí

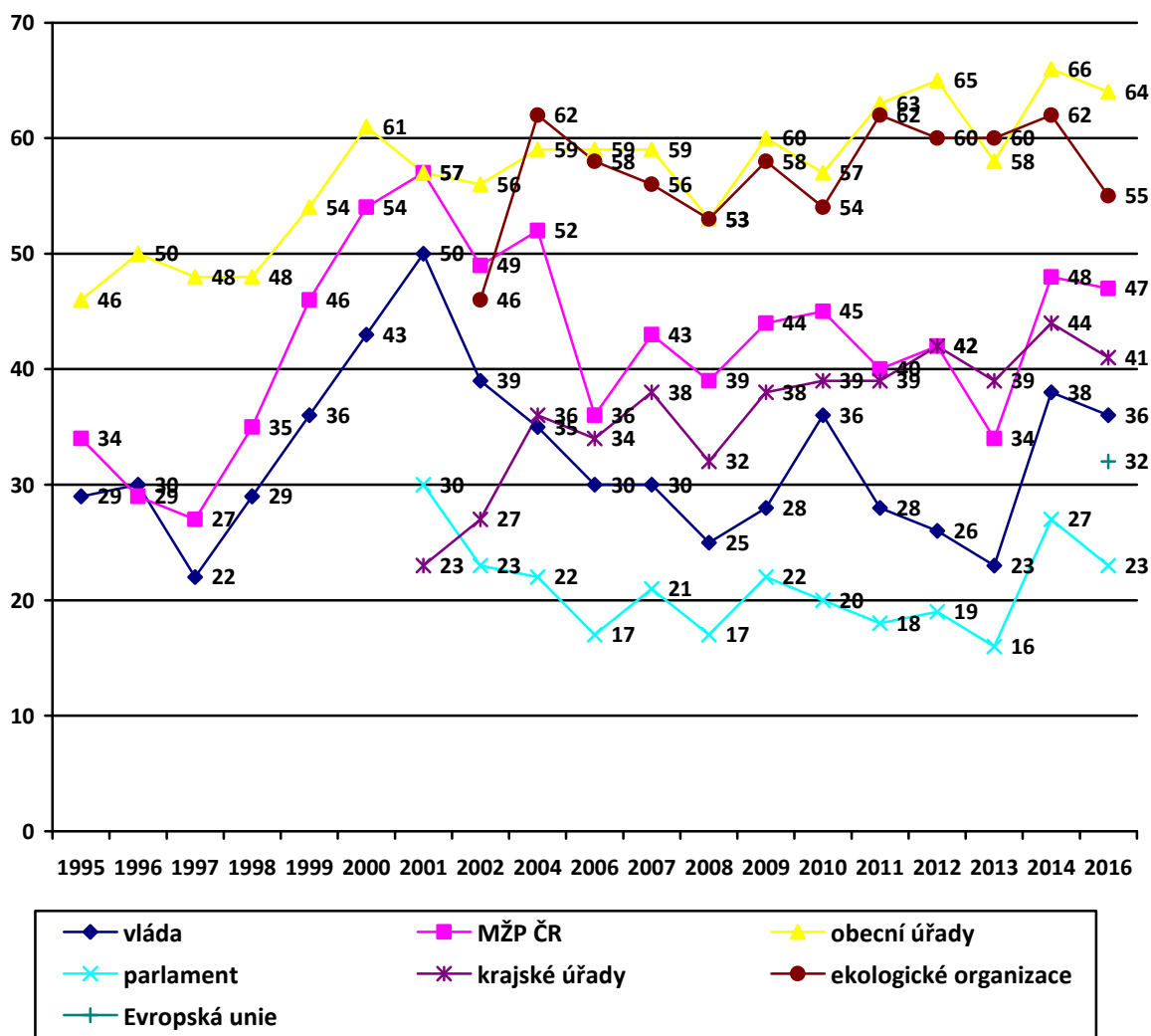
² Znění otázky: „Pokud jde o ochranu životního prostředí, jak hodnotíte činnost a) vlády, b) ministerstva životního prostředí, c) parlamentu, d) Vašeho krajského úřadu, e) Vašeho obecního úřadu, f) ekologických organizací?“ Varianty odpovědí: velmi dobře, spíše dobře, spíše špatně, velmi špatně.

negativně, naopak čtvrtina připsala negativní hodnocení pěti a více institucím ze sedmi uvedených.

Faktorová analýza prokázala, že v prvním přiblížení všechny zmíněné instituce vytvářejí jednu dimenzi. Jednofaktorový výsledek vysvětloval 56 % variance odpovědí. Při zadání dvoufaktorového řešení se ekologické organizace a Evropská unie oddělily do zvláštního faktoru, což dokládá jejich odlišné vnímání a hodnocení. Dvoufaktorové řešení vysvětlilo 70 % variance.

V aktuálním výzkumu bylo oproti roku 2014, kdy byla otázka položena naposledy, zaznamenáno zhoršení hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí v případě ekologických organizací, kde došlo k poklesu kladného hodnocení o 7 procentních bodů a k vzestupu negativního hodnocení o 5 procentních bodů. Mírné zhoršení v podobě poklesu podílu kladného hodnocení o 4 procentní body bylo zaznamenáno také v případě parlamentu. Ostatní změny nejsou statisticky významné. Přehled vývoje pozitivních a negativních hodnocení u jednotlivých úřadů a institucí přináší grafy 3a a 3b.

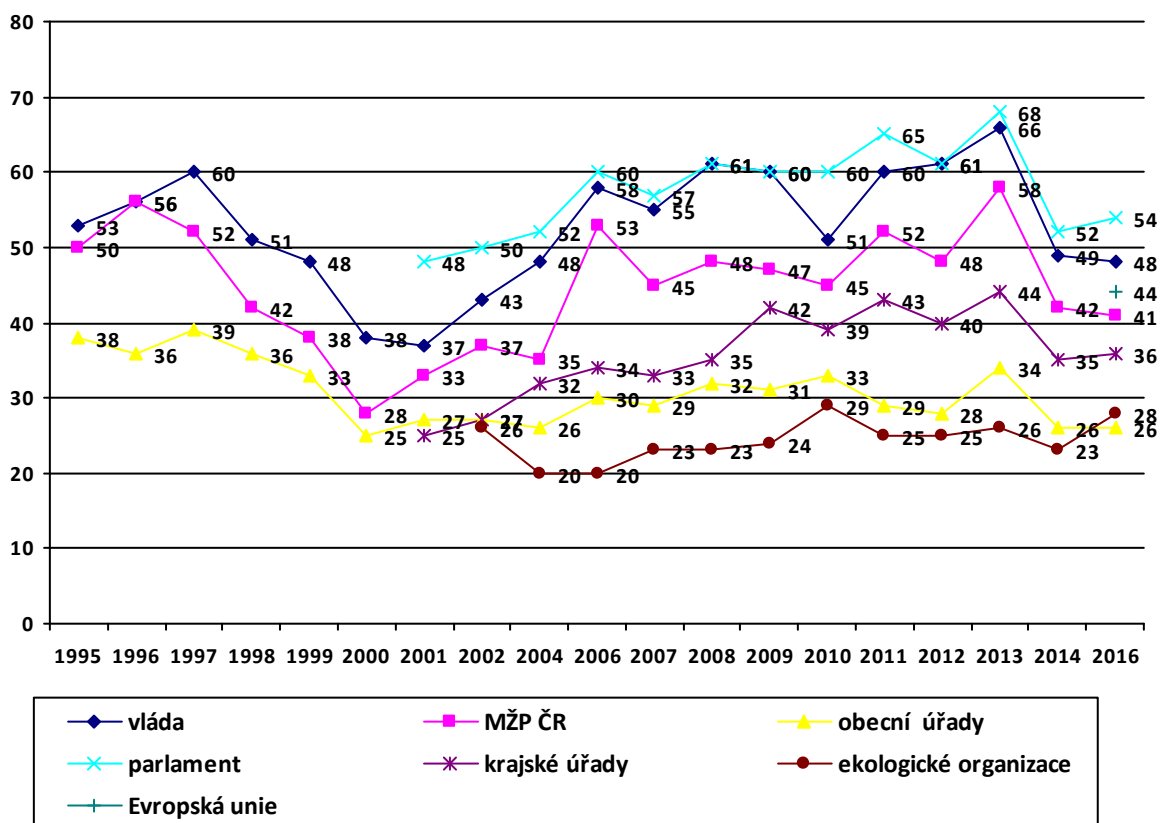
Graf 3a: Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí - vývoj pozitivního hodnocení (v %)

Pozn.: V grafu jsou vyznačeny součty odpovědí „velmi dobře“ a „spíše dobře“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 3b: Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí – vývoj negativního hodnocení (v %)

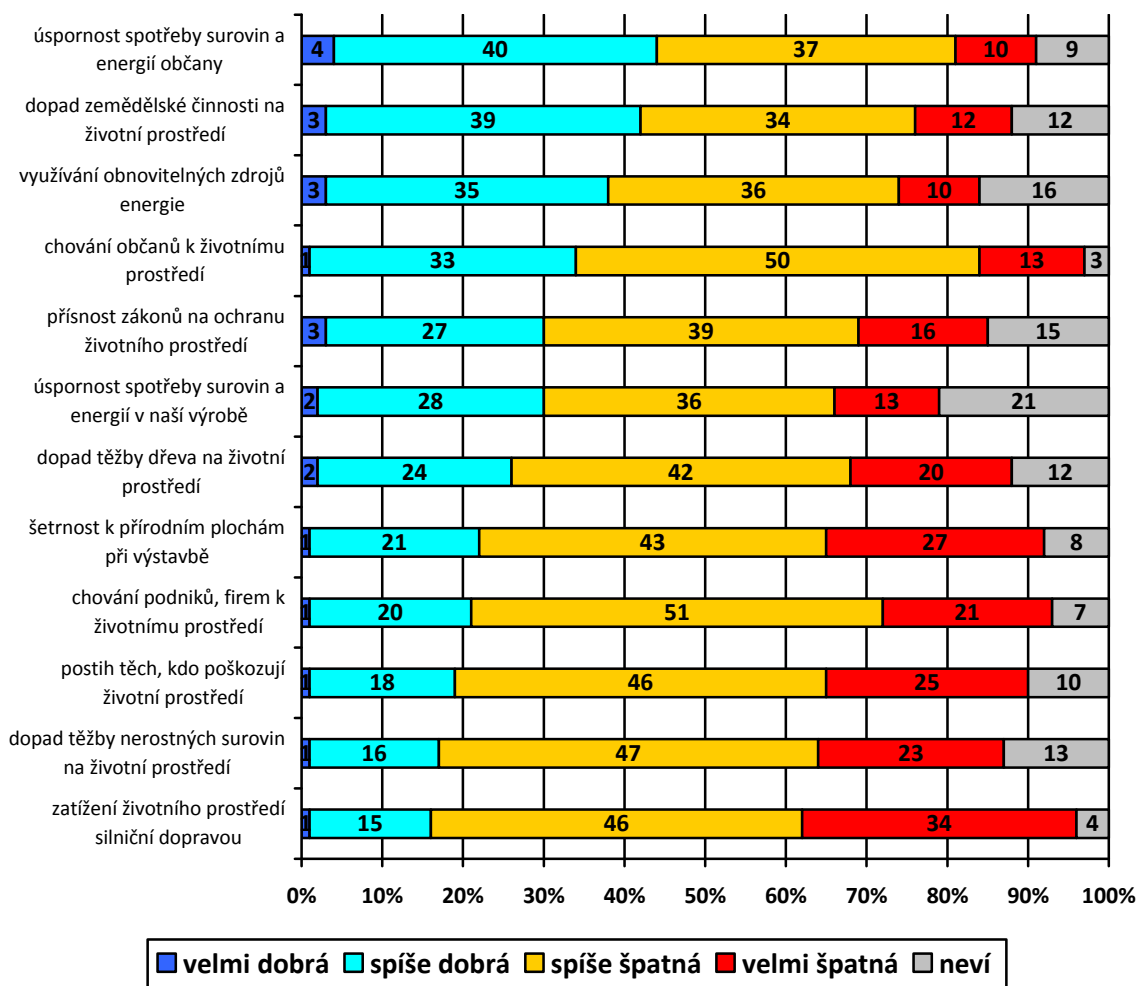
Pozn.: V grafu jsou vyznačeny součty odpovědí „velmi špatně“ a „spíše špatně“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

V další otázce jsme se podrobněji zaměřili na chování lidí, organizací a státu vůči životnímu prostředí (viz graf 4). Vztah různých skupin k životnímu prostředí je obecně hodnocen jako špatný – u všech položek bez výjimky převažuje více či méně negativní hodnocení, ať jde o hodnocení chování občanů, podniků nebo státu.

Téměř vyrovnané podíly pozitivního a negativního hodnocení najdeme u úspornosti spotřeby surovin a energií občany (44 % hodnotí jako dobré, 47 % jako špatné). Podobný výsledek byl zjištěn u dopadu zemědělství na životní prostředí (42 % dobré, 46 % špatné) a využívání obnovitelných zdrojů energie (38 % dobré, 46 % špatné). Třetina hodnotí jako dobré také chování občanů k životnímu prostředí, ovšem více než tři pětiny jej hodnotí jako špatné (34 % dobré, 63 % špatné). Tři z deseti dotázaných za dobrou mají úspornost spotřeby surovin a energie ve výrobě (30 % dobré, 49 % špatné) a přísnost zákonů na ochranu životního prostředí (30 % dobré, 55 % špatné). Jen nepatrně nižší počet respondentů pak kladně zhodnotil dopad těžby dřeva na životní prostředí (26 % dobré), avšak výrazně vyšší podíl byl zaznamenán u negativního hodnocení (62 % špatné).

Výraznou převahu negativních hodnocení (negativní odpověď uvedly přibližně tři čtvrtiny dotázaných) najdeme u chování podniků a firem k životnímu prostředí (21 % dobré, 72 % špatné), hodnocení šetrnosti k přírodním plochám při výstavbě (22 % dobré, 70 % špatné), postihu těch, kdo poškozují životní prostředí (19 % dobré, 71 % špatné) a dopadů těžby nerostných surovin na životní prostředí (17 % dobré, 70 % špatné). Vůbec nejhůře čeští občané posoudili zatížení životního prostředí silniční dopravou (16 % dobré, 80 % špatné).

Graf 4: Hodnocení ekologičnosti chování³

Pozn.: Položky jsou řazeny sestupně podle dosažené hodnoty součtu „velmi dobrá“ a „spíše dobrá“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 16. 5. 2016, 1015 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Pokud sečteme, v kolika položkách dotázaní uvedli negativní hodnocení, zjistíme, že třetina z nich uvedla 10-12 položek, 70 % dotázaných negativní hodnocení uvedlo v 6 a více položkách.

Ve většině sledovaných oblastí (viz tabulku 1) došlo v aktuálním výzkumu oproti loňskému roku k mírnému zlepšení v podobě vzestupu podílu pozitivního, případně poklesu podílu negativního hodnocení. Statisticky významný posun zaznamenaly zatížení životního prostředí silniční dopravou (vzestup příznivého hodnocení o 4 procentní body, pokles negativního hodnocení o 5 procentních bodů), šetrnost k přírodním plochám při výstavbě (vzestup příznivého hodnocení o 4 procentní body, pokles negativního hodnocení o 6 procentních bodů), dopad těžby nerostných surovin na životní prostředí (pokles negativního hodnocení o 5 procentních bodů), dopad těžby dřeva na životní prostředí (vzestup příznivého hodnocení o 5 procentních bodů, pokles negativního hodnocení o 6 procentních bodů), přísnost zákonů na ochranu ŽP (vzestup příznivého hodnocení o 4 procentní body, pokles negativního hodnocení o 7 procentních bodů) a úspornost spotřeby surovin a energií ve výrobě (pokles negativního hodnocení o 7 procentních bodů).

³ Znění otázky: „Jaká je podle Vás situace u nás, pokud jde o:“

Tabulka 1: Hodnocení ekologické situace v ČR – vývoj (v %)

	2002 červen +/-	2004 říjen +/-	2006 květen +/-	2007 květen +/-	2008 květen +/-	2009 květen +/-	2011 květen +/-	2012 květen +/-	2013 květen +/-	2014 květen +/-	2015 květen +/-	2016- květen +/-
zatížení životního prostředí silniční dopravou	-	-	-	-	6/92	6/91	9/88	13/84	10/88	15/82	12/85	16/80
šetrnost k přírodním plochám při výstavbě	16/63	17/72	13/74	15/72	11/78	14/78	18/73	18/75	15/79	21/71	18/76	22/70
dopad těžby nerostných surovin na životní prostředí	14/54	21/51	17/56	20/48	8/73	11/75	13/74	15/74	14/76	18/70	15/75	17/70
chování podniků, firem k ŽP	9/83	14/78	8/84	11/81	9/82	14/81	14/82	16/79	16/80	20/74	20/74	21/72
postih těch, kdo poškozují ŽP	10/76	15/75	9/82	12/76	10/79	15/76	14/78	17/76	13/80	18/74	17/74	19/71
dopad těžby dřeva na životní prostředí	9/68	15/65	14/65	21/57	14/68	18/69	21/69	23/65	20/71	24/66	21/68	26/62
chování občanů k ŽP	22/74	27/71	23/74	29/69	25/72	29/68	29/69	35/63	33/65	36/61	35/62	34/63
přísnost zákonů na ochranu ŽP	24/55	28/57	17/68	22/58	22/59	27/58	26/62	28/60	26/61	29/59	26/62	30/55
úspornost spotřeby surovin a energií ve výrobě	16/54	17/59	15/56	13/60	14/59	22/58	23/59	25/58	24/59	30/51	27/56	30/49
dopad zemědělské činnosti na životní prostředí	-	-	-	-	-	-	40/46	45/41	42/45	42/46	40/49	42/46
úspornost spotřeby surovin a energií občany	37/46	42/47	36/48	40/48	34/52	43/49	38/52	45/47	43/48	48/43	43/47	44/47
využívání obnovitelných zdrojů energie	-	-	-	-	-	-	35/49	40/44	34/51	37/46	38/46	38/46

Pozn.: Položky v tabulce jsou řazeny sestupně dle podílu negativních odpovědí, tzn. „velmi špatná“ + „spíše špatná“ situace.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

